

До протоколу № 152
від 17 червня 2024 року

ВИСНОВОК
до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги»
(реєстр. № 11155-2 від 24.04.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України 17 червня 2024 (протокол № 152) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги» (реєстр. № 11155-2 від 24.04.2024), поданий народним депутатом України Цимбалюком М.М. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою приведення Закону України «Про гуманітарну допомогу» у відповідність до надзвичайних обставин воєнного часу шляхом розширення переліку отримувачів (набувачів) гуманітарної допомоги, доповнивши його підприємствами критичної інфраструктури, зокрема підприємствами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, а також закладами освіти та охорони здоров'я.

Законопроект є альтернативним до проектів № 11155 та 11155-1 і має подібну сферу регулювання та підхід, але пропонує ширший перелік набувачів гуманітарної допомоги.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі - ГНЕУ) висловлює свої зауваження та пропозиції щодо змісту законопроекту.

ГНЕУ зауважує, що частина положень законопроекту збігається за змістом з відповідними положеннями проекту реєстр. № 11155, тож зауваження і пропозиції до нього є актуальними і для відповідних положень альтернативного законопроекту реєстр. № 11155-2. Зокрема, йдеться про необхідність уточнення назви проекту та дати набрання ним чинності.

Не заперечуючи щодо доцільності запропонованих у проекті змін, ГНЕУ водночас звертає увагу, що відповідно до ч. 2 ст. 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги – послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, управління побутовими відходами. Оскільки положення нової редакції абз. 3 п. 3-2 ст. 15 Закону, запропоновані законопроектом, охоплюють майже усі види комунальних послуг (за виключенням постачання гарячої води та управління побутовими відходами, хоча вони, на думку ГНЕУ, також мають охоплюватися проектом), виглядає логічним замінити приписи: «для задоволення потреб енергетики, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії» – на *«для задоволення потреб у комунальних послугах»*, а «що потребують термінового відновлення та/або забезпечення стабільного електро- та/або газопостачання, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії» – на *«що потребують термінового відновлення та/або забезпечення стабільного надання комунальних послуг»*.

Крім цього, на думку ГНЕУ, до набувачів гуманітарної допомоги у новій редакції абз. 3 п. 3-2 ст. 15 Закону було б доцільним додати всі підприємства, які діють у відповідній сфері, а не лише ті, які є які є операторами об'єктів критичної інфраструктури.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація законопроекту не матиме впливу на видаткову частину державного бюджету, проте матиме вплив на дохідну частину державного бюджету, адже товари, визнані гуманітарною допомогою, що ввозяться на митну територію України, звільняються від оподаткування митними платежами.

Разом з тим, Міністерство фінансів України зазначає, що запропоновані законодавчі зміни не відповідають суті гуманітарної допомоги, яка не може використовуватись для отримання прибутку, а також надаватись певним суб'єктам господарювання. Використання механізму визнання товарів гуманітарною допомогою спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, що не узгоджується з положеннями Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а також створює переваги для окремих суб'єктів господарювання, що суперечить частині четвертій статті 282 Митного кодексу України.

Крім того, на думку Міністерство фінансів України, прийняття законопроекту у запропонованій редакції призведе до зменшення надходжень до бюджету митних платежів, які наразі оцінити неможливо за відсутності інформації про обсяги ввезення таких товарів зі звільненням від оподаткування.

Міністерство фінансів України також звертає увагу, що до законопроекту всупереч статті 27 Бюджетного кодексу України не надано фінансово-економічного обґрунтування (зокрема відповідних розрахунків), а також пропозицій стосовно змін до законодавчих актів України щодо скорочення

витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Міністерство фінансів України вважає, що розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги матиме наслідком збільшення кола суб'єктів, які отримають пільги з оподаткування, що зі свого боку не узгоджується із зобов'язаннями України в рамках Меморандуму про економічну та фінансову політику від 11.03.2024 з Міжнародним валютним фондом, відповідно до яких Україна має продовжувати утримуватися від будь-яких податкових та адміністративних заходів, які можуть зменшити базу податкових надходжень.

З огляду на зазначене, зважаючи на необхідність наповнення в умовах воєнного стану державного бюджету для фінансування потреб Збройних Сил України та соціально спрямованих видатків, Міністерство фінансів України вважає розгляд законопроекту недоцільним.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект. Разом з цим звертає увагу, що отримані товари гуманітарної допомоги мають використовуватися підприємствами критичної інфраструктури усіх форм власності у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, закладами освіти та охорони здоров'я відповідно до вимог чинного законодавства, враховуючи відповідальність, визначену Кримінальним кодексом України.

Міністерство юстиції України висловлює свої зауваження та пропозиції щодо змісту законопроекту, зокрема щодо юридичної невизначеності формулювання «для задоволення потреб енергетики» та необхідності дотримання єдиного підходу для всіх отримувачів гуманітарної допомоги, передбачених цим законопроектом, щодо відповідного погодження із центральним органом виконавчої влади, визначеним Кабінетом Міністрів України, передачі гуманітарної допомоги безпосередньо її набувачам.

Крім того, Міністерство юстиції України зазначає, що назва законопроекту не відповідає вимогам нормопроєктувальної техніки.

Міністерство юстиції України також звертає увагу, що для вироблення остаточної позиції щодо проекту Закону слід враховувати позицію Міністерства соціальної політики України.

Міністерство освіти і науки України повідомило, що у межах компетенції не має пропозицій та зауважень до законопроекту.

Асоціація міст України зазначила, що не підтримує зазначений законопроект, натомість підтримує законопроект реєстр № 11155-1.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначений головним з опрацювання цього законопроекту, на своєму засіданні 10 червня 2024 року переглянув висновок щодо цього законопроекту та за підсумками його розгляду ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України відхилити зазначений законопроект.

Враховуючи вищезазначене, підкомітет з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу, розглянувши на своєму засіданні 03.06.2024 законопроект реєстр. № 11155-2 та надані до нього експертні висновки, пропонує

за результатами розгляду на засіданні Комітету з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати повернути зазначений проект Закону суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу Грищука Р.П, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до статті 15 Закону України «Про гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку набувачів гуманітарної допомоги» (реєстр. № 11155-2), поданий народним депутатом України Цимбалюком М.М. та іншими народними депутатами України, за наслідками його розгляду в першому читанні, повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити цей Висновок Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК